

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva v Žiline

Číslo materiálu: ____/2023

K bodu programu

**NÁVRH NA VYHLÁSENIE
PAMÄTIHODNOSTI MESTA ŽILINAA JEJ ZÁPIS DO ZOZNAMU
EVIDOVANÝCH PAMÄTIHODNOSTÍ MESTA ŽILINA**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál
4. Evidenčný list pamätihodností mesta

Materiál prerokovaný v komisiách:

KKCRaMR, KÚPaV

Predkladá:

Ing. arch. Rudolf Chodelka
riaditeľ ÚHA Žilina

Zodpovedný za vypracovanie:

Ing. arch. Rudolf Chodelka
riaditeľ ÚHA Žilina

V Žiline, dňa 12.12.2023

NÁVRH NA UZNESENIE

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

Vyhlasuje za pamätihodnosti mesta Žilina a zapísanie do Zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Žilina

1. Rodinný dom a ateliér pre akademického sochára Ladislava Beráka, dielo autorky Ing. arch Viery Meckovej za pamätihodnosť mesta Žilina a jej zapísanie do Zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Žilina.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

k návrhu na vyhlásenie pamätihodností mesta Žilina a ich zápisu do Zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Žilina

---

Ústava SR v článku 44 v bode 2 ukladá každému povinnosť „...chrániť a zveľadovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo“. Uznesením NR SR č.91/2001 bola schválená Deklarácia o ochrane kultúrneho dedičstva. V tejto deklarácii sa konštatuje, že „kultúrne dedičstvo SR je nenahraditeľným bohatstvom štátu a jeho občanov...“ a definuje pojem kultúrne dedičstvo. V čl. 3 deklaruje, že „ochrana kultúrneho dedičstva je verejným záujmom a vykonáva sa na základe rešpektovania individuálnych práv a slobôd občanov“.

Podľa §14 ods.4) zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov: „Obec môže rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Zoznam evidovaných pamätihodností obec predloží na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu; ak ide o nehnuteľné veci, predloží zoznam aj stavebnému úradu.“

Na území mesta Žilina sa nachádzajú hnutelné a nehnuteľné veci, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky ako Národné kultúrne pamiatky, ale ktoré majú pre mesto a jeho obyvateľov svoju či už historickú, architektonickú, pamätnú a inú hodnotu.

V roku 2021 bolo pod číslom 3/2021 prijaté Mestským zastupiteľstvom v Žiline Všeobecne záväzné nariadenie o podmienkach výberu pamätihodností mesta a ich zápisu do Zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Žilina.

V súlade s týmto VZN a plánom práce spracoval Útvar hlavného architekta návrh na vyhlásenie za pamätihodnosti mesta objekt:

15 – Rodinný dom a ateliér pre akademického sochára Ladislava Beráka,
dielo autorky Ing.arch. Viery Meckovej

Bližšie informácie o navrhovanom objekte je uvedené v priloženom evidenčnom liste

Predkladaný návrh na vyhlásenie pamätihodnosti mesta a jej zápis do Zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Žilina bol prerokovaný na zasadnutí komisií KKCRaMR, KÚPaV.

MATERIÁL

Materiál je predkladaný z dôvodu ochrany architektonického diela významnej autorky Ing. arch Viery Meckovej.

Nadčasová architektúra rodinného domu s ateliérom je dielom architektky Viery Meckovej (1933). Projekt rodinného domu je z roku 1967, bol navrhnutý pre akademických sochárov manželov Berákovcov.

Ing. arch. Viera Mecková patrí medzi najvýraznejšie architektky pôsobiace na Slovensku, vyštudovala Fakultu architektúry a pozemného staviteľstva SVŠT v Bratislave, po ukončení pracovala ako architektka Stavoprojektu v Žiline (1958 – 1990).

Architektka Viera Mecková je autorkou desiatok architektonických stavieb a interiérov po celom Slovensku, laureátka prestížnej Ceny Emila Belluša za rok 2003 za celoživotné architektonické dielo, členka Rady Spolku architektov Slovenska (1991 – 1993), členka tvorivej skupiny VAL (konceptuálne umenie, diela napr. Heliopolis, Akustico, Scarabeon,..), členka Slovenskej komory architektov. Okrem architektonickej tvorby venovala aj tvorbe prospektov, návrhom knižných väzieb a šperkom.

Z jej najvýznamnejších stavieb je Kultúrny dom v Púchove a v Dolnom Kubíne (1979 – 1986), Štátna banka a Štátna poisťovňa v Liptovskom Mikuláši, Aerologická stanica v Gánovciach, Hotel Terchová v Terchovej, Botel Gracia v Bratislave (1991), kaviareň Kúpeľný dom v Rajeckých Tepliciach a reštaurácia Bašta v Banskej Bystrici (1992 – 1993).

V Žiline patrí jej dielam Konzervatórium Žilina, Hotel Astória (rekonštrukcia) a za administratívnu budovu MsÚ Žilina získala Cenu Zväzu Slovenských architektov za rok 1988 spolu s architektami Jurajom Marthom a Ladislavom Sulíkom.

Predložený materiál nemá vplyv na rozpočet mesta Žiliny.

PRÍLOHA č.1: EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTI MESTA

EVIDENČNÝ LIST PAMÄTIHODNOSTI MESTA

<p>Názov / určenie PM: Rodinný dom a ateliér pre akademického sochára Ladislava Beráka, dielo autorky Ing. arch Viery Meckovej</p>	<p>Miesto / adresa: Žilina, Tulipánová 1852/7</p>	<p>Číslo v Zozname: ..... Číslo uznesenia, ktorým bola vyhlásená: ..... Dátum vyhlásenia: ..... Dátum vyhlásenia: .....</p>
<p>Autor: Ing. arch. Viera Mecková</p>	<p>Súťaž / projekt / realizácia: - 1967-</p>	<p>Parcelné číslo; katastrálne územie: KN – C, č.p. 4806/2; k.ú. Žilina</p>
<p>Vlastník: Beráková Drahomíra r. Javorová, Akad.soch., Horný Val 10/21, Žilina / dedičia</p>	<p>Adresa: Tulipánová 1852/7, 010 01 Žilina,</p>	<p>Evidenčný list spracoval: ÚHA Žilina Dátum spracovania: 10/2023</p>
<p>Popis PM: Nadčasová architektúra rodinného domu s ateliérom je dielom architektky Viery Meckovej (1933). Projekt rodinného domu je z roku 1967, bol navrhnutý pre akademických sochárov manželov Berákovcov. Ing. arch. Viera Mecková patrí medzi najvýraznejšie architektky pôsobiace na Slovensku, vyštudovala Fakultu architektúry a pozemného staviteľstva SVŠT v Bratislave, po ukončení pracovala ako architektka Stavoprojektu v Žiline (1958 – 1990).</p>	<p>Predmet ochrany: - architektonické dielo významnej autorky (architektonická myšlienka, architektonické riešenie stavby, architektonický dizajn, originál projektovej dokumentácie) – urbanistické začlenenie do prostredia, – hlavná funkcia objektu, – celkové architektonické stvárnenie - hmota a objem stavby, – architektonické a konštrukčné riešenie stavby, – výška objektu, tvar strechy, – pôvodná tektonika (členenie a proporcie fasády), – pôvodné členenie výplní stavebných otvorov fasády.</p>	<p>Ďalšie súvisiace informácie: Architektka Viera Mecková je autorkou desiatok architektonických stavieb a interiérov po celom Slovensku, laureátka prestížnej Ceny Emila Belluša za rok 2003 za celoživotné architektonické dielo, členka Rady Spolku architektov Slovenska (1991 – 1993), členka tvorivej skupiny VAL (konceptuálne umenie, diela napr. Heliopolis, Akustico, Scarabeon,...), členka Slovenskej komory architektov. Okrem architektonickej tvorby venovala aj tvorbe prospektov, návrhom knižných väzieb a šperkom. Z jej najvýznamnejších stavieb je Kultúrny dom v Púchove a v Dolnom Kubíne (1979 – 1986), Štátna banka a Štátna poisťovňa v Liptovskom Mikuláši, Aerologická stanica v Gánovciach, Hotel Terchová v Terchovej, Botel Gracia v Bratislave (1991), kaviareň Kúpeľný dom v Rajeckých Tepliciach a reštaurácia Bašta v Banskej Bystrici (1992 – 1993). V Žiline patrí jej dielam Konzervatórium Žilina, Hotel Astória (rekonštrukcia) a za administratívnu budovu MsÚ Žilina získala Cenu Zväzu Slovenských architektov za rok 1988 spolu s architektami Jurajom Marthom a Ladislavom Sulíkom.</p>
<p>Literatúra: – Architektúra Slovenska v 20. storočí (Dulla, Moravčíková, Vydavateľstvo Slovart, s.r.o., Bratislava 2002), – http://zilina-gallery.sk, Jozef Feiler – Neviditeľné architektky: prvá generácia žien v slovenskej architektúre (Henrieta Moravčíková, 2015./www.architektura-urbanizmus.sk/wp-content/uploads/A_U_1_2_2015-06-moravcikova.pdf)</p>	<p>Poznámka:</p>	